

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษา
วังสมบุญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
THE COMPETENCY OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE 21ST CENTURY AFFAIRS
ADMINISTRATORS IN WANGSOMBOON NETWORK
UNDER SAKAEO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

เจนจิรา เจริญยิ่ง¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : January 25, 2026

Revised : February 3, 2026

Accepted : March 22, 2026

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น แบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยสถิติด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน

ผลวิจัยพบว่า

1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี และต่ำที่สุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม

2) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้ 5 แนวทาง ดังนี้ (1) การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (2) การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และบริการ โดยเน้นทักษะแห่งอนาคตและการใช้เทคโนโลยี (3) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (4) การพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กร ทั้งในด้านแรงจูงใจ วัฒนธรรมองค์กร และการทำงานร่วมกัน และ (5) การเสริมสร้างภาวะผู้นำและความเป็นมืออาชีพของบุคลากรผ่านการอบรมและการสร้างเครือข่ายวิชาชีพ

คำสำคัญ : สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This study aimed to investigate 1) the competencies of school administrators in the 21st century within the Wang Somboon Educational Quality Network, Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 1, and 2) guidelines for developing the competencies of school administrators in the 21st century within the Wang Somboon Educational Quality Network, Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 1. This was a quantitative research study. The sample consisted of school administrators and teachers from schools under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 1, obtained through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation statistics.

The research findings showed that

1) The overall competencies of school administrators in the 21st century within the Wang Somboon Educational Quality Network, under the Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 1, are at the highest level. When considering each aspect individually, the aspect with the highest average score is achievement orientation, followed by good service, and the lowest is teamwork.

2) Guidelines for developing competency-based administration among school administrators in the Wang Somboon Educational Quality Network were also identified. The Office of Primary Educational Service Area Sa Kaeo District 1 has 5 approaches as follows: (1) setting clear strategic goals and using data to support decision making; (2) developing the quality of learning and services by focusing on future skills and the use of technology; (3) promoting cooperation with stakeholders through effective communication channels; (4) developing human capital in the organization, both in terms of motivation, organizational culture and collaboration; and (5) strengthening the leadership and professionalism of personnel through training and the creation of professional networks.

Keywords: Competency of school administrators in the 21st century

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงพระราชบัญญัติส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้ครูมีหน้าที่จัดการเรียนรู้และให้คำปรึกษา แก่ผู้เรียน โดยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีคุณธรรมและสามารถ ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เมื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ การสื่อสาร และคมนาคม ได้ส่งผลต่อการจัดการศึกษาอย่างมาก สถานศึกษาจึงต้อง พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อาทิ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะชีวิต อาชีพ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม (สมหมาย ดอนกลอย, 2556) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการปรับตัว สร้างยุทธศาสตร์ การบริหาร และพัฒนาครูควบคู่ไปกับการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย ตลอดจนส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การพัฒนาสมรรถนะ (Competency) ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ในการขับเคลื่อนการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยสมรรถนะหลักประกอบด้วย การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การ พัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเชื่อมโยงกับสมรรถนะประจำสายงาน เช่น การสื่อสาร การพัฒนา บุคลากร และการมีวิสัยทัศน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สำหรับโรงเรียนในกลุ่ม เครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีการนำ แนวคิดด้านสมรรถนะมาปรับใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การบริหารจัดการมี ประสิทธิภาพ และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1, 2566) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถนำพา สถานศึกษาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2559)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพการศึกษา วังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพ การศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

วิธีการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนด รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การ สร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และสรุป ผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ข้าราชการครู ในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำนวน 91 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวัง สมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ประกอบด้วย

2.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่ง

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สมรรถนะหลักทางการบริหาร 4 ด้าน ตามสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2549,น.10) ได้แก่

2.2.1 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2.2 ด้านการบริการที่ดี หมายถึง ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

2.2.3 ด้านการพัฒนาตนเอง หมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

2.2.4 ด้านการทำงานเป็นทีม หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุนเสริมแรงให้กำลังใจแก่ เพื่อนร่วมงานการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตามได้อย่างเหมาะสม

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (interview) มีรายละเอียด ดังนี้

2.3.1 แบบสอบถาม (questionnaire) ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งเป็น 2 ตอน

2.3.2 แบบสัมภาษณ์ (interview) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ซึ่งมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดการสร้างและพัฒนาเครื่องมือผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ขึ้น ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการสมรรถนะหลักทางการบริหาร 4 ด้าน ในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

1) เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย ชื่อ สกุล ตำแหน่งประสบการณ์ทำงาน วุฒิการศึกษา สถานที่ทำงาน

2) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 4 ประการ ได้แก่ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม

2.4 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดวัตถุประสงค์ การวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อศึกษาขั้นตอนวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสอบถามแล้วนำมาเรียบเรียงให้ตรงกับแนวคิด และวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยกำหนดหลักเกณฑ์ระดับคะแนนตามแนวของลิเคิร์ต (Likert's five rating scale) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม เครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 อยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม เครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 อยู่ในระดับ มาก มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม เครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 อยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม เครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในระดับ น้อย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่ม เครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 อยู่ในระดับ น้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

ขั้นตอนที่ 2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ผู้ควบคุม ตรวจสอบเพื่อหาข้อปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของโครงสร้าง และเนื้อหา (structure and content validity) และนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60- 1.00 และนำมาแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่มีความเที่ยงตรงและความถูกต้องของ เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่ม ตัวอย่างแต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มเครื่องช่วยคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1) รวม 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามมาหาค่าความเที่ยงตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีความเที่ยงของแบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มเครื่องช่วยคุณภาพ การศึกษาวังสมบูรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.997 คิดเป็นร้อยละ 99.40

ขั้นตอนที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์ และนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองสำหรับสถานศึกษาที่ดำเนินการได้

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. ตรวจสอบการให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. นำค่าค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบส (Best 1977.น 174) ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 แสดงว่า การมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 แสดงว่า การมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 แสดงว่า การมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 แสดงว่า การมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 แสดงว่า การมีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และข้อคำถามการวิจัยที่ตั้งไว้ตอนต้น ผู้วิจัยจึงใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.7.1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ความถี่ (Frequency) : F และร้อยละ (Percentage : %)

2.7.2 การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.7.3 การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามสมรรถนะของผู้บริหาร ในกลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบุญรณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนอนุบาลวังสมบุญ โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษา ว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการบริการที่ดี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการทำงานเป็นทีม

2 แนวทางการพัฒนา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ที่ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นตรงกัน จำนวน 3 คน 5 แนวทาง ดังนี้ (1) การกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ที่ชัดเจนและใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (2) การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้และบริการ โดยเน้นทักษะแห่งอนาคตและการใช้เทคโนโลยี (3) การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (4) การพัฒนาทุนมนุษย์ในองค์กรทั้งในด้านแรงจูงใจ วัฒนธรรมองค์กร และการทำงานร่วมกัน และ (5) การเสริมสร้างภาวะผู้นำและความเป็นมืออาชีพของบุคลากรผ่านการอบรมและการสร้างเครือข่ายวิชาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษา ว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาว่างสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการต่างๆ ภายในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านซึ่งไม่สอดคล้องกับพรพิศ อินทะสุระ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์หรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องในการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียน มีการจัดสรรทรัพยากรการเงินเพื่อสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาและการตรวจสอบโครงการและเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเบญจพร วาทิกานท์ (2559) ที่กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 2

2. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ทั้งนี้เน้นสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เพื่อให้ผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้บริหารมืออาชีพบริหารจัดการศึกษาด้วยการมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ตลอดจนการติดตามวิทยาการและ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเสมอ ๆ ด้านการบริการที่ดี ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความตั้งใจและความพยายามในการปรับปรุงระบบบริการให้มีประสิทธิภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการความสามารถในการสร้างระบบการให้บริการความสามารถในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการคิดเชิงกลยุทธ์สามารถเข้าใจและคาดเหตุการณ์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง

รวดเร็วและแม่นยำ มีการจัดให้มีรูปแบบการพัฒนาอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสถานศึกษาและผู้บริหาร สร้างความสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับตัวแทนชุมชนซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 (2558) ได้สำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า สถานศึกษามีการนำผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการไปพิจารณาพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ด้านการพัฒนาตนเอง ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์ตนเอง สามารถความสามารถในการติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการและวิชาชีพคือ การใช้ Computer เบื้องต้น การใช้ e-mail Internet การเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานและการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพมีการระบุวิธีการวางแผนวิกฤตและรับมือกับวิกฤตอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับปรุงการทำงานของตนเองและลูกน้อง ผู้บริหารสามารถกระตุ้นให้ผู้อื่นพูดแสดงความคิดเห็นออกมาได้ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2559) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองเป็นการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน ด้านการทำงานเป็นทีม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจแก่ประชาชนและเพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับผู้อื่นหรือแสดงบทบาทผู้นำผู้ตามได้อย่างเหมาะสม สามารถวางแผนเพื่อการปฏิบัติงานเป็นทีม คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมกับผู้อื่น ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วิมลรัตน์ ศรีสำอางค์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอ นานาแก จังหวัดนครพนม ผลการวิจัยพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงคือด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมศักยภาพของทีมงานโดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลให้การบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และควรส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความเข้าใจในสมรรถนะด้านการบริการที่ดีแก่ครู ซึ่งจะส่งผลให้องค์การมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษา วังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารควรมีการรับผิดชอบโครงการและผลลัพธ์ของนักเรียนและควรสนับสนุนการผสมผสานเทคโนโลยีที่เกี่ยวกับการสอน

2. จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านการบริการที่ดี ผู้บริหารควรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีอันดีมีความพึงพอใจในการบริการและผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาและควรคัดเลือกจ้างพัฒนาและประเมินผู้ร่วมงานตามที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ สมรรถนะการตัดสินใจ สมรรถนะการบริหาร จัดการองค์กร สมรรถนะการสร้างนวัตกรรม สมรรถนะการคิดวิจาร์ณญาณ เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1

2. ควรส่งเสริมถึงสาเหตุของปัญหาของการบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีวิจัยอื่นๆ เช่น การพัฒนาตัวบ่งชี้ การพัฒนารูปแบบ โมเดลสมการโครงสร้าง การพัฒนากลยุทธ์ เป็นต้น
4. ควรส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารงานตามสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553**. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) **คู่มือการปฏิบัติงานของอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้งในส่วนราชการ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พรพิศ อินทะสุระ. (2558). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เบญจพร วาทิกานท์. (2559). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะหลักของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สมหมาย ดอนกลอย. (2556). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21**. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา**. กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2559). **สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1. (2558). **รายงานผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อการปฏิบัติงานของโรงเรียนในสังกัด**. เชียงใหม่: กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. (2566). **รายงานการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา** (น. 37).

วิมลรัตน์ ศรีสำอางค์. (2558). **สมรรถนะหลักทางการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอนาแก จังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครพนม.